Ч. 55 | Четвер 9 (22) марта 1900. | Рік X

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40

Поодиноке число 2 с

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Угодові конференциї. — Полуднево-африканьска війна.)

Дотеперішний хід угодових конференций досить успішний. Передвчера, як звістно, прийшло до порозуміня в справі уживаня урядового язика в автономічних властях, а вчера що-до виборчої реформи в Чехії. Правительство предложило проект поділу Чехії після язика, уживаного населенем, на повіти судові, староства і округи. Предложене того поділу обіймає також проект поділу краевого Чехії на 10 округів, 100 староств і 228 судів повітових. Після предложеня буде в Чехії утворено 9 нових судів повітових, т. е. 6 ческих і 3 німецкі, дальше 6 нових староств, три чеські і три німецкі, вкінци утворено би 10 нових округів. В той спосіб було би 132 одноязикових ческих округів, 92 німецких і 4 мішані; дальше на 100 староств 57 ческих і 40 німецких і три мішані, а вкінци на 10 округів 5 ческих, 3 німецкі і 2 мішані. — На пополудневім засіданю займала ся конференция справою язиків при властях державних в Чехії. Президент кабінету др. Кербер в довшій бесіді розбирав ріжні способи, які можна би примінити при законодатнім управильненю язикової справи у внутрішній службі державних властий в Чехії, а то на підставі дотеперішних переговорів і заяв інтересованих сторін. В дискусії над бесідою президента міністрів, др. Енґель підніс з притиском то, що Чехи стоять на становищи рівноправности. Становище правительства аж тоді буде ясне, коли правительство виявить також свої погляди що-до уживаня язика у внутрішній службі. Впрочім ту справу треба уважати такою, що мусить бути управильнена виключно між Чехами і державою. В імени німецких мужів довірия заявив Перґельт, що тут не досить самого начеркненя закона о уживаню урядового язика державними властями в Чехії у внішній службі, бо та справа стоїть в тісній звязи зі справою уживаня язиків в службі внішній. Тому просить бесідник, щоби правительство виязнило свої погляди і висказує бажане, щоби перед нарадою над тим предметом подано можність мужам довірия обох сторонництв порозуміти ся в тіснішім крузі. Президент кабінету обіцяв виповнити то бажане і заявив, що готов поручені Перґельтом справи сейчас пояснити. На тім перервано наради. Дальше засідане відбуде ся нині. В пятницю конференция буде замкнена а то з огляду на соймові сесиї, які як звістно розпочинають ся дня 26 с. м.

Новойоркский Herald доносить в Преториї: Президент Кріґер сказав дня 10 марта в розмові з дописувателем тої часописи: Бурів примушено до війни, отже они або побідять, або погибнуть. Не жду ніякої помочи від иньших народів, але щиро тішу ся з заяв симпатиї і приязни, які стрічають нас за границею. Трансваль кождої хвилї готов до заключеня мира. Не хочемо ніяких умов. Лише запорука независимости наших републик може привернути мир. Не маємо ніяких заборчих намірів. Трансваль поставив один з условій мира, аби Африкандерів з Наталю і Капляндy уважано як сторону ведучу війну і аби не забирано їм маетку. Коли наше правительство довідало ся, що кількох Африкандерів в Капштадтї засуджено під закидом зради державної, зателеґрафував я до льорда Сельсберiґого, що коли з полоненими Африкандерами не буде поводити ся як з воєнними плінниками, то в такім случаю я так само зроблю з анґлійскими плінниками. Сельсбері відповів мені, що коли хоч би одному Анґлійцеви упаде волос з голови, то анґлійске правительство зробить мене одвічальним. Імовірно Сельсбері мав на гадці, що Анґлійці повісилиб мене в такім случаю. Однако такі згірдні погрози не здержать мене від виповненя мого обовязку. — Наші сили воєнні числять 40.000 людий. Нашим окликом єсть свобода або смерть. Я все хоронив анґлійску власність в Трансвали і все буду то й в будучности робити.

Новинки.

Львів дня 21-го марта 1900.

— **Стипендию** з фонду пок. Льва Мацілиньского, декана і пароха в Короnци, 100 корон річно, надав совіт „Народного Дому" у Львові Яковови Завадскому, ученикови III. кляси ґімназиї в Бережанах, синови убогого селянина в Беньківцях (пов. рогатиньского), аж до скінченя наук.

34)

Передрук заборонений.

ДОНЬКА КОРОЛЯ ЄГИПЕТСКОГО.

Історична повість Юрия Еберса

(Авторизований переклад з шіснайцятого німецкого виданя.)

Переклав Кирило Вербин

(Дальше).

Нітетіс зближала ся дружливо до Небенхарі'го; але єму було байдуже про ню, ба, він таки умисно уникав еї. Коли она одного дня спитала его: „Чи ти видиш на мені щось злого, чи може я тебе оскорбила?" відповів він їй: Ти чужа для мене; бо і якже можу я зачисляти тоту до моїх приятелів, котра так охотно і борзо ломить вірність своїм найдорожшим любим, богам і звичаям вітчини?

Евнух Боґес зміркував борзо, що лікар від очий гнїває ся на будучу жену его короля; длятого старав ся він зробити его своїм союзником; але Небенхарі не слухав его облестних слів, з повагою відсував від себе его дарунки та его надскакуваня.

Кілько разів заїхав який Анґар на королївский замок з якоюсь вістию для короля, старав ся евнух чим скорше его випитати, звідки він та чи не чув чого про войско, що пішло против Тапурів.

Наконець наспів пожаданий післанець, котрий приніс вість, що збунтоване племя покорено і що Барт'я в недовгім часї верне домів.

Минуло три тижні, післанець за післанцем давав знати, що надходить побідоносний королевич, улиці міста прибрали ся знову сьвяточно, войско вступило до Вавилону, Барт'я дякував величаючому его народови і незадовго по тім лежав в обнятях своеї матери.

Та й Камбізес приняв свого брата з неудаваною сердечностию та завів его умисно до Касандани, коли знав, що застане там Нітетіс.

Єго серце було повне певности, що Єгиптянка его любить. Він хотів Барт'ї показати, як радо він їй вірить, і давну свою заздрість називав нерозумним дуром.

Єго любов зробила его лагідним і ввічливим, з его рук сипали ся щедрі дарунки і ласки, его сердитість притихла в нїм а ворони Вавилону кракали з голоду і літали доокола того місця, де звичайно виставлювано у великім числі голови страчених на грізний пострах.

З упадком впливу облестних евнухів, тої кляси людий, котра аж по приподученю Медиї, Лідиї та Вавилону, де она займала так богато найвисших урядів державних і двірских, прийшла і на двір Кироса, піднесла ся повага благородних Перзів з роду Ахеменідів, і Камбізес з хісном для краю привик був слухати більше голосу своїх свояків, як рад оскоплених.

Старенький Гістаспес, батько Дарія, а намістник коренного перского краю, котрий резидував в Пазарґаді, свояк короля Фарнаспес, его дїдо по матери, Отанес, его вуйко і тесть, Інтафернес, Аспатінес, Ґобрияс, Гідарнес, полководець Меґабізос [1]), батько Зопіроса, посол Прексаспес, благородний Крезус, старий герой Араспес, словом найзнатнійші начальники племен у Перзів, перебували як-раз тепер на дворі короля.

До того ще перебувала в сій порі у Вавилоні вся шляхта держави, сатрапи або намістники всїх провінций і старші єреї всїх міст, бо надходило торжество для уродин [2]) короля.

Всї достойники і відпоручники зі всїх провінций з'їздили ся до королївского міста, щоби зложити володітелеви дарунки, пожелати єму щастя і взяти участь у великім приношеню жертв богам, на котрі різано звичайно тисячі коний, оленів, волів і ослів.

Того торжественного дня діставали всї Перзи дарунки і кождому вільно було предложити королеви якусь просьбу, котра лиш рідко позістала несповнена. Камбізес був постановив, що за вісїм днів по дни его уродин мало відбути ся вінчане з Нітетісою і що

---

[1]) Сі імена, котрі Геродот вичисляє, знаходять ся по части, хоч в трохи иньшій формі в написях Беґістану.

[2]) День уродин короля був у Перзів найбільшим сьвятом і оно називало ся совершенним. Взагалї день уродин, іменно же королїв, сьвятковано в старинї дуже торжественно. Великі єгипетскі памятники з написями в двох мовах (плита з Розетти) згадують про сьвято дня уродин єгипетского короля з родини Птолемеїв. А о Рамзесї говорить ся: „Радість була в небі в день его уродин".

— **Загальні збори галицкої каси щадничої** відбудуть ся дня 27 с. м. о год. 10 перед полуднем в сали засідань дирекциї щадниці з таким порядком нарад: 1) Справоздане з діяльности виділу; 2) справоздане з замкненя рахунків і білянс за р. 1899; 3) внесеня виділу в справі зміни статута; 4) внесеня виділу в справі відклику від ухвали, відказуючої вдовичу пенсию.

— **Замкненє рахунків галицкої щадниці.** В торічнім білянсї гал. щадниці відписано з претенсий до п. Щепановского 2 мілїони зр. В сегорічнім білянсї (за р. 1899) пропонує дирекция відписати дальшу квоту 975.661 зр. $10\frac{1}{2}$ кр. а. в., з чого на рахунок претенсий до Щепановского, Вольского і Одживольского припадає 500.000 зр. Решта страт (475.661 зр. $10\frac{1}{2}$ кр.) складає ся з таких позиций: Сума розходу виносить 1,422.126 зр. $45\frac{1}{2}$ кр., сума доходу 1,369.033·92 зр., так, що з обороту остає недобору 53.092·$53\frac{1}{2}$ зр.; страти на векслях виносять 96.597·22 зр.; на реальностях і земских посілостях 32.482·88 зр.; з причини подвійної виплати щадничої книжочки підчас руху 2.081·64 зр.; з причини невластивої виплати відсотків 1.641·73 зр.; на задатках на платнї 900 зр.; на курсї ефектів оборотового фонду 12.865·10 зр. на покритє непевних векслїв в процесї 195.000 зр.; на покритє пропавших векслїв 80.000 зр.; на покритє невластивої виплати всїляких осіб 1.000 зр.; — разом 975 661 зр. $10\frac{1}{2}$ кр. Претенсия щадниці до Щепановского, Вольского і Одживольского виносить по тамтогорічнім відписаню 2 міл. зр. і сегорічнім 500.000 зр., ще 5,899.944 зр., так, що на случай, коли би щадниця за східницкі копальнї Вольского і Одживольского дістала справдї 5 міл. зр., то таки ще стратить над 900.000 зр., а разом з відписаними торік і сего року сумами майже $3\frac{1}{2}$ міл. зр. Векслевий портфель, котрий дня 1 січня 1899 р., виносив 7.820.861 зр., зменшив ся до кінця року на 3,902.915 зр., головно через те, що вилучено векслї Щепановского, Вольского і Одживольского та віддано до заскарженя 532 векслїв на суму 2,758.866 зр. Стан гіпотечний позичок виносив з кінцем 1899 року 19,297.732 зр. отже зменшив ся о 549.129 зр. Резервовий фонд виносив з кінцем 1899 року в рахунках 2,121.940 зр.; але по відчисленю маючої ся відписати суми 975.661 зр., лишить ся тілько 1,146.278 зр. Щадничих вкладок було з кінцем року 1899 на 31,446.338 зр. (дня 14 с. м. було їх на 64,637.983 корон, отже на 32,318.991·05 зр.)

— В Марківцях, стация зелїзнича і почта в місци єсть на продаж стара церков. Близша відомість в урядї парохіяльнім.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Ради господарскі.

— Коммасация або злука ґрунтів і закон о коммасациї з дня 9 грудня 1899 р. (IV). Позістає нам ще сказати кілька слів про оцїнку ґрунтів і кошти при коммасациї. — Перед приступленєм до злуки ґрунтів мусять бути насамперед оцїнені всї парцелї кождого з тих господарів, що приступають до коммасациї. Отже як треба оцїняти тї парцелї? Насамперед оцїнює ся парцелю як при катастрі податку ґрунтового після чистого приходу з неї а відтак вишукує ся з других парцель иншу, котра би давала такий самий або майже такий самий прихід як тамта, значить ся вишукує ся еквівалент тамтої. При тім уважає ся головно на то, щоби земля була більше менше однакова, а не на то, чи сяк чи так она управлена і оброблена, за оброблене, обсаджене або обсїяне сплачує ся грішми. Де суть всїлякі кляси ґрунтів, то там треба уважати на то, щоби господар дістав більше меньше таку саму нову ниву, як була его давно, а то длятого, щоби нараз не був змушений брати ся до зовсїм иншої господарки. Скоммасованим ґрунтом, положеним далеко поза селом, найлїпше надїляти такого господаря, котрий має найгірші будинки, а міг би мимо того найлїпше господарити. Колиж би при тім треба дати яке відшкодоване, то найлїпше, коли можна, в натурі, дати материял і помогти побудувати ся. Що до коштів, то тї — як вже було сказано — розділяють ся на всїх участників, після оцїненої вартости ґрунтів. При тім же повинна би держава, або край дати всяку можливу пільгу в оплатї всїляких дрібних видатків, стемплїв і т. д. — Придивім же ся тепер, що каже закон о коммасациї з дня 9 грудня м. р. Отже насамперед з I. роздїлу того закона, а найвиразнїйше з §. 5 виходить, що то має бути лиш обмежена, часткова коммасация а не повна, і що в засадї нема примусу до неї — в §. 1 сказано, що ґрунти рільні можуть (але не мусять) бути коммасовані — але знов і може бути примус після §. 6, коли хтось схоче узискати відповідне відмежене ґрунтів призначених до виміни або до заведеня уряджень господарских. Отже може бути так, що хтось не приступив до коммасациї, а мимо того его змушують до неї, бо комусь потреба відповідного відмеженя або уряджeня. Той змушуваний може тому спротивити ся, але лиш тогди, як би з того примусу мала вийти для него значна шкода (§. 9). Сей примус більшим господарям не зашкодить зовсїм, а малим о стілько, о скілько загальне понятє значної шкоди годї і найсправедливійший комісиї точно і наперед означити. — Які ґрунти можна буде коммасувати? Рілї, луки, пасовиска, городи в поли, хмельники і межі, дороги, перегони, рови, мочари і неужитки все одно чи на тих ґрунтах суть саджені дерева чи нї; окремі парцелї лїсні, хащі, острови або парцелї призначені на залїснене а положені межи повисше наведеними ґрунтами, але о стілько о скілько тї парцелї з огляду на інтерес публичний можуть бути ужиті і на иншу цїль. — Яких ґрунтів не можна буде коммасувати? Ґрунти, що мають бути уважані за будівельні, окружене памятників і гробів родинних; городи близько домів, парки і звіринцї; ґрунти обведені муром, ґрунти призначені під управу винограду або овочів; хмельники, що стоять вже три роки і займають бодай пів гектара землї; лїси; копальні ріни, шутру, глини, марґлю і піску, ломи каміня, вапна, поклади торфу і ґіпсу; ґрунти на котрих знаходять ся жерела мінеральні, ґрунти під ставами або во-

---

на весїлє мають бути запрошені всї вельможі держави.

На улицях міста аж глотило ся від стороньских людий, величезні палати по обох боках Евфрату були переповнені, а всї доми були торжественно украшені.

Та ревність народу, та глота в місті, котра в особах відпоручників провінций зібрала доокола него ніби цїлу державу, причиняла ся немало до того, щоби піднести веселий настрій короля.

Єго гордість була вдоволена, а одиноке порожнє місце в его серци, брак любови, виповнила Нітетіс. Перший раз в житю здавало ся єму, що він вповні щасливий, отже роздавав дарунки не лиш длятого, що перский король мусїв їх розділяти, але й длятого, що роздаванє робило єму дійству радість.

Полководець Меґабізос не міг нахвалити ся геройства Бартї і его приятелів. Камбізес обняв молодих героїв, обдарував їх золотими ланцухами і кіньми, називав їх „братями“ і пригадав Бартї ту просьбу, яку обіцяв єму сповнити, коли він верне побідоносно з походу.

Коли молодець спустив очи в долину і не знав від чого має розпочати свою просьбу, розсьміяв ся король і сказав: Видите приятелї, як наш молодий герой почервонїв ся як би яке дївча! Я гадаю, що менї прийде ся призволити єму щось великого, длятого нехай зажде аж до дня моїх уродин і тогди, коли будемо запивати, а вино додасть єму відваги, шепне менї то, чого тепер просити не має відваги. А памятай Бартє, щоби твоє жаданє було велике! Я щасливий і длятого бажав би, щоби й мої приятелї були щасливі.

Бартя усьміхнув ся до него і пішов до своєї матери, щоби їй тепер перший раз сказати то, чого єго серце собі бажало.

Він бояв ся, що стрітить великий опір; але Крезус так єму добре промостив дорогу і слїпій тілько нарозповідав ся похвального о Сафонї, так дуже славив єї честноту і повабність, єї артизм і даровитість, що дївчата стали говорити, що внучка Родописи дала дїдусеви напити ся якогось любимене, а Касандана тепер по короткім опорі пристала на просьбу свого любимця.

— Єллинка правдивою женою перского королївского сина! — відозвала ся слїпа. — Того ще нїколи не бувало! Що скаже на то Камбізес? — Як же зробимо то, щоби він на то згодив ся?

— Не журися тим, мамо — відповів Бартя. — Я так певний того, що мій брат призволить, як певний і того, що Сафо стане окрасою нашого дому.

— Крезус розповідав менї богато красного і доброго о тїй дївици, і я рада, що ти раз рішив ся оженити ся; але все-таки менї здає ся, що таке подруже не для Киросового сина. А чи подумав ти і о тім, що Ахеменїди будучу дитину сеї Єллинки лиш нерадо признали би своїм королем, наколиб Камбізес мав лишити ся без синів?

— Я не бою ся нїчого, бо менї не забагає ся корони. Впрочім вже неодин перский король був сином жінки низшого роду як моя Сафо [3]). Я знаю напевно, що мої своячки не будуть мене за то ганити, коли покажу їм ту дорогоцїнність, яку я знайшов над Нїлем.

— Коби Сафо була така як наша Нітетіс! Я єї люблю, як свою власну доньку і благословлю той день, коли она станула на сїй земли. Своїм щирим поглядом зробила она мягкою тверду вдачу твого брата, єї доброта, єї лагідність украшає ніч моєї старости, єї лагідна статочність замінила твою сестру Атосу з непослушної дитини в дївицю! Заклич же тепер дївчата, що забавляють ся в городї, нехай їм скажемо, що через тебе дістануть нову приятельку.

— Прости менї, мамо — відповів Бартя — коли тебе попрошу, щоби ти о сїй справі не говорила сестрі нїчого, аж будемо мати певне призволенє короля.

— Може то й добре синоньку. Таки не треба говорити дївчатам о твоїм бажаню, хоч би лиш длятого, щоби опісля не зазнали можливого розчарованя. Коли не сповнить ся красна надія, то труднїйше то знести, як яке несподіване горе; заждім длятого аж на призволенє твого брата. Нехай боги уділять тобі свого благословления!

Досьвіта в день уродин короля приносили Перзи жертви над берегом Евфрату. На штучній горі стояв величезний срібний жертвенник, на котрім палахкотів великий огонь, а поломінь і запах неслись аж до неба. Біло убрані маґи піддержували огонь красно порубаними кусниями найделїкатнїйшого санталового дерева і згортали грань вязанками прутя.

Голова єреїв була обвита обвязкою паітідана [4]), котрої кінцї закривали їм уста і в той спосіб не допускали нечистого віддиху до чистого огню. На луцї коло ріки зарізано звірята призначені на жертву, покраяно мясо їх на кусні, посипано солию, і розложено на делїкатній мураві та молоденькій конюшині, на цьвітї міртів та на лавровім листю, щоби нічого мертвого і кровавого не дотикало красної доньки Аврамазди, терпеливої, сьвятої землицї.

Тепер приступив Оропастес, найстарший дестур [5]) до огню і вкинув сьвіжого масла. Поломінь бухнула високо в гору. Всї Перзи по-

[3]) В книзї королїв Фірдузїго каже ся, що рід Ферідуна удержав ся через невільницю. Також і Сал, батько Рустема, взяв собі був за жінку чуженицю, в котрій залюбив ся. Взагалї у Перзів не було нїчого нечуваного, щоби якийсь король оженив ся з невільницею.

[4]) Paiti-dhana було то чотирогранне, широке на 2 до 7 пальцїв полотенце, котрим всї Перзи заслонювали собі уста, коли молили ся.

[5]) Єрей, сьвященик.

[6]) Гаома або Сома, назва ростини, котрої сок мав бути стравою богів, а котрий при декстрих церемонїях коштовано і виливано на огонь. Наконець єсть Гаома також божок.

дами що служать до цілий промислових; ґрунти, що служать для добуваня нафти, воску земного і инших мінералів.

— **На що при сіяню треба зважати?** То стара байка, що треба зважати на добре оброблене поля, на погноєне, на насіне і час сіяня. Але мимо того мало хто знає длячого так і тому мало хто добре робить. Як поле треба обробити і як погноїти, о тім не будемо тут говорити; але на одну річ хочемо звернути увагу: **не треба сіяти на сьвіжо зоране поле.** Треба підождати, щоби аж земля добре осіла, уложила ся. Зерно засіяне в сьвіжо зорану землю, зачинає кільчити ся, пускати корінці, а земля осідає і вже по кількох днях або ще й по кількох тиждиях не дає молоденькій ростині спокійно рости, обриває волокнисті корінці. Дальше треба на то зважати, щоби не сіяти ані за вчасно, ані не за пізно; коли? — то мусить вже сам господар виміркувати. Загально можна лиш то сказати, що сіяти треба тогди, коли земля має ще досить вогкости, бо инакше зерно буде пізно сходити. Також мусить земля досить огріти ся, бо без тепла зерно також не буде кільчити ся. Численні проби показали, що на ярі засіви треба вибирати час від кінця марта до кінця мая, розуміє ся, після сторони і стану воздуха. Ячмінь сіяний третого тиждня в цьвітни видає найліпше, як що-до зерна так і що-до соломи. Овес сіяний в третім тиждни цьвітня видає дуже добре, але при кінци марта лихо. Горох і фасоля сіяні в другім тиждни цьвітня видають добре. Бураки на пашу треба вчасно сіяти, бо ліпше розвивають ся і бувають більші. Взагалі — так учив віденьский професор господарства рільного, Габерлянд — всяке яре збіже видає тим менше, чим пізнійше сіяне, а вже найменше яре жито і яра пшениця. Чим пізнійший засів на весну, тим менше зерна, а чим менше зерна, тим оно й утлїйше; буває більше соломи. Яке має бути зерно на засів, о тім ще не треба говорити. Дуже важна річ, щоби не сіяти ані за густо ані за рідко. Коли засів густий то росте бивно, сьвітло сонця не заходить аж до землі і стебла бувають сподом тоненькі і слабі, збіже вилягає а тогди і зерно утле і солома менше добра. Коли засів рідкий, то вохкість землї борзо випаровує, бо нема доброго затінку, та росте бурян.

— **Ще про зміну плодів в городі.** В однім з попередних чисел розказали ми як можна завести трилїтну зміну плодів в городі, в слідуючім поговоримо о чотиролітній зміні. В городі таке правило: „Через літо не повинна ані одна грядка стояти пусто", а то значить: коли з грядки щось збере ся, то треба єї знов чимсь засадити. Кождий кусник землі мусить через цїлий рік давати плоди, але то дасть ся лиш тогди осягнути, коли насамперед город добре гноїть ся, а відтак коли відповідно зміняє ся плоди. В тій цїли ділить ся город на чотири части: Першу часть гноїть ся добре і на ній садить ся всілякі роди капуст, салату, редков. — В четвертім відділї такі ростини, що ростуть через цїлий рік. Коли поділить ся город, то на одній і тій самій грядці можна і два, три роди городнини садити по собі одного року і они будуть красно удавати ся. Тепер же питане, котрий спосіб зміни плодів ліпший, чи 3- чи 4-лїтний? Практичні городники кажуть, що 3-лїтний, а то длятого, що трилїтна зміна плодів: 1) дає на кождім ґрунтї найбільше добутку, а то длятого, що земля находить ся в найліпшім стані оброблення і погноєня; 2) вимагає менше гною і менше роботи як инші зміни; — 3) дає більшу запоруку удержаня відмін управлюваних ростин; — 4) Підносить урожайність землї додаючи їй правильно попелу, що підносить силу гною і вигублює бороэняків; — 5) Управильнює урожайність у всіх частях города і 6) заводить лад в цїлій управі.

Всячина господарска.

— **Трудна задача рахункова.** На однім з віденьских передмість побачили люди, що перед дверми якоїсь коршми стоїть якийсь чоловік та заєдно міряє двері від коршми; що їх зміряє, то стане, подивить ся по мірі, по дверех та по собі і вдарить ся рукою по чолі, а відтак бере ся знову міряти. Єго обступило много людий, що придивляли ся єго роботі, а він заєдно міряв та нїби щось обраховував, але видко, якось не міг обрахувати. Наконець чоловік той, а то був старий пияниця, зачав сам до себе говорити: А таки то правда: у мене були гроші, у мене були меблї, а всї сюди влїзли ся; я мав доми: та й они сюди влїзли ся; я мав поля і лїси; та бо й они сими дверми влїзли ся. Все влїзло ся сими дверми, хоч они й на 2 метри не високі. — Все, що я мав: Майно, честь, родина, все сюди влїзло ся і щезло. Лиш я один не можу сюди влїзти ся і там скоротати свою нужду.... не маю вже гроший, тому й викинули мене на двір. *(D. Prakt. Landw.)*.

Переписка господарска.

Волод. Сав. в Ч.: Котрі роди зимових грушок і яблок варто би на більшу скалю плекати? — Добру відповідь на се питане можуть дати лиш докладне знане місцевих відносин і цїль плеканя. Отже насамперед треба знати, які іменно роди можуть у Вас удавати ся, які суть люблені, і до чого маєте їх ужити, чи для власного ужитку, чи на продаж в місци або на висилку.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

☛ Цїна подана в короновій валюті.

— **Цїна рогатої худоби** на віденьскім торзі. На торг д. 19 марта пригнано рогатої худоби призначеної на заріз 5370 штук, між тим з Галичини 685, з Буковини 89 штук. — Торг млавий. Галицкі **воли** плачено: пріма 66 до 70 К.; секунда 57 до 65 К.; терция 48 до 56 К., вимково плачено по 72 до 74 К. — Підтучені **бугаї і корови** плачено по 36 до 68 К.; — худий товар по 40 до 54 К. за метричний сотнар живої ваги.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 21 марта. Wiener Ztg. оголошує, що Цїсар санкционував ухвалені галицким соймом закони в справі зміни краєвої ординациї виборчої до сойму з р. 1861.

Відень 21 марта. Вчера приймив Цїсар на авдиенциї намістника Галичини ґр. Льва Пінїньского.

Льондон 21 марта. Вчерашні вечірні часописи доносять з Капштадту, що ґен. Кіченер займив місто Пріску без опору. Ворохобники зложили оружие.

Льондон 21 марта: Ґен. Робертс доносить з Бльомфонтену, що одержав від президента Штайна відповідь на письмо, в котрім закинено Бурам, що надуживають білої хоругви і стріляють експльодуючими кулями. Відповідь звучить: „Ґен. Робертс виступаючи з подібними закидами минає ся з правдою, бо то Анґлїйцї супротив Бурів допустили ся тих провин. Найдені в таборі Бурів експльодуючі кулї здобули Бури на анґлійских войсках". Ґен. Робертс каже, що закиди Штайна неправдиві.

Брукселя 21 марта. З Льондона доносять, що ґен. Кіченер іде з сильним відділом до Мафекінґ. По освободженю Мафекінґа рушить Кіченер на Преторию, а ґен. Робертс против Бурів над рікою Валь.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

падали на колїна і закрили собі лице, бо вірили, що поломінь піднимає ся аж до їх отця, великого бога. Тогди взяв маґ моздір, всипав до него листя і корінців сьвятого зіля гаома [6]), подушив єго і вилляв червоний сок ростини, страву богів на огонь.

Наконець підняв руки в гору до неба і сьпівав із сьвятих книг велику молитву, а тимчасом другі єреї докидали заєдно сьвіжого масла, щоби поломінь бухала в гору. В тій молитві просив він благословення богів для всего чистого і доброго, передовсім же для короля і цїлої держави. Він величав добрих духів сьвітла, житя, правди, благородних дїл, подательки землї, покріпляючої води, сьвітячих металів, пасовиск, дерев і чистих зьвірят, а проклинав злих духів темноти, брехнї, котра людий обманює, недуг, смерти, гріхів, пустинї, закостенїлої студени, опустошаючої посухи, поганого бруду і всего плюгавства разом з їх батьком злим Анґрамаінюсом; а наконець всї присутні заспівали конець молитви: Чистота і величавість жде чистого праведника! [7])

Відтак молитва короля закінчила торжество приношеня жертв. — Камбізес в найбогатших ризах сів на золотий, карнеолями, топазами і бурштином виложений віз, до котрого були запряжені чотири, білі як снїг нїсейскі конї, і поїхав до великої салї принятий, щоби там приймати достойників і відпоручників провінций.

Скоро лиш король і єго дружина від'їхали, вибрали собі єреї найліпші кусні мяса з жертв і позволили людем, що пхали ся до жертв, забрати то, що ще лишило ся.

Перскі боги не любили жертв яко страву; они домагали ся лиш душ зарізаних зьвірят, а неоден бідний іменно же з поміж єреїв жив з мяса богатих жертв короля.

Так як молив ся маґ, повинні були молити ся всї Перзи. Їх віра заказувала, щоби хтось один жадав чогось для себе самого від богів в небі. Противно, кождий побожний мусів благати добра для всїх Перзів, особливо же для короля; бож прецї кождий поодинокий був лиш частию цїлости, тож і єму діставало ся щасте, скоро боги уділили благословения державі. То красне пожертвоване одиниці в користь цїлости зробило Перзів великими. Коли окремо молили ся за короля, то лиш длятого, що єго особа представляла цїлу державу. Та й нїхто не сьмів молити ся о якесь поодиноке добро, лиш о добро взагалі, бо нїхто з людий, лиш одно бежество знало, що може вийти чоловікови на користь, а що на шкоду.

Єгипетскі єреї представляли фараонів яко дїйстних богів, Перзи насивали своїх володітелїв лиш слами богів, а мимо того в дїйсности панували сї далеко більше з необмеженою властию, як тамті, бо они уміли держати здалека від себе опікуньство єрейскої касти, котра, як ми то виділи, хоч і не панувала над фараонами, то все-таки в найголовнїйших справех мала на них великий вплив.

В Азиї не була знана тота нетерпимість Єгиптиян, котра старала ся усувати всїх чужих богів знад Нїлю. Вавилонцям, котрих завоював Кирос, вільно було по їх прилученю до великої азийскої держави молити ся як і давнїйше до їх давних богів. Жидам, Йонцям і Малоазийцям, словом цїлому множеству народів під панованем Камбізеса, полишено свободу їх віри і їх звичаїв.

Тому то і у Вавилонї в день уродин короля горіло побіч жертвенників маґів богато і инших жертвенних огнів, котрі позапалювали відпоручники вислані на торжество тим богам, котрим покланяли ся в своїй вітчинї.

Величезне місто виглядало здалека як би величезне горно, бо понад єго вежами уносили ся густі хмари диму, котрі затемнювали сьвітло припікаючого маєвого сонця.

(Дальше буде).

[7]) Ту молитву має відмавляти Перз, коли встане зі сну.

TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

Ілюстрована часопись для женщин.

БЕЗПЛАТНО

4 томи повісти

Клим. Юноши **„Внучок"** — А. Мечника **„Praванес Огана"** — К. Лясковского **„Зужитий"** — Ст. Аріеля **„Улуди"**

за кождий чверть рік том

одержать як „ПРЕМІЮ" передплатники галицкі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI" в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літератским напрямом, з задержанем і на будуче дотеперішного отрудництва в специяльних відділах видавництва

MODY PARYSKIE

(2.000 рисунків і 12 великих аркушів з кроями і взірцями робіт жіночих) і

GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись независимо від заспокоєня потреб ума образованої женщини, запевнює її практичну хосенність стверджено вартости.

Обітниць богатих на слова, заповідань улїпшень і реформ, якими визначують ся більше менше всї проспектові оголошеня, уникали ми доси з принципу. Тим менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публика відповіла на проявлений в Tygodnik-у напрям дійстними доказами признаня, становлячими для редакції цінну заохоту до постійности на обібраній дорозї.

Одинокою обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, одиноким з'обовязанем, яке приймаємо, єсть стояти і дальше на основі тих пересьвідчень, котрі нині вільно нам вже уважати тревалим звеном між часописию а читателями, а подаючи їм інформації з проявів дійстного житя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виповнити як доси без тіни упереджень, сторонничої ненависти і взгляду на личний інтерес.

То всьо, що вільно нам нині сказати о дусї і напрямі нашої праці на будуще.

Не спускаючи з уваги печаливого і безперервного постійного забезпеченя сотрудництва нашої часописи, маємо сказати кілька слів о тім, що ми в відділї белетристики приготовили для „TYGODNIK-A MÓD I POWIEŚCI" на будуючий рік.

Маєм запевнені працї: *Марії Родзевичівної*, *Віктора Гомулицкого*, *Володислава Ст. Рей монта*, *Севера (Ігн. Мацїйовского)*, *Володислава Ужиньского* і многих инших.

В відділї поезиї звістні читателям пера: *Казимира Глиньского*, *Миріяма*, *Лянгого*, *Ор-Ота* і инших, обіцяли нам свої твори на слїдуючий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

Волод. Ст. Реймонта
повість п. з.:
І по многих днях. — І по многих лїтах....

Севера
повість п. з.:
Леґенда.

Услівя передплати разом з премією:

У Львові і Кракові:	
Чвертьрічно	1 зр. 80 кр.
Піврічно	3 зр. 60 кр.
Річно	7 зр. 20 кр.

В Галичинї з почтовою пересилкою:	
Чвертьрічно	2 зр. 20 кр.
Піврічно	4 зр. 40 кр.
Річно	8 зр. 80 кр.

Редактор ЯН СКИВСКИЙ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ приймає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA" у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).